

EDUKACJA / EDUCATION**Ks. WOJCIECH GUZEWICZ****SZUKAĆ PRAWDY – SŁUŻĄC ŚWIATU.
RYS BIOGRAFICZNY
I NAUKOWY DRA RYSZARDA SKAWIŃSKIEGO****Zagadnienia wstępne**

Święty papież Jan Paweł II w Liście apostołskim *Tertio millennio adveniente* napisał, iż „jubileusze w życiu osób zwykle łączą się z datą urodzenia, ale obchodzone są także rocznice Chrztu, Bierzmowania, pierwszej Komunii św., Święceń kapłańskich, zawarcia Sakramentu Małżeństwa... W znaczeniu chrześcijańskim bowiem każdy Jubileusz stanowi szczególny rok łaski, którą dana osoba otrzymała poprzez jeden z wymienionych Sakramentów... Te wszystkie Jubileusze osobiste czy wspólnotowe mają wielkie i szczególne znaczenie w życiu jednostek oraz w życiu odnośnych wspólnot” (nr 15).

Jubileusz 65-lecia urodzin p. dra Ryszarda Skawińskiego jest stosowną okazją i okolicznością, aby podziękować za wszelkie dobro, które przez swoją pracę Dostojny Jubilat przekazał społeczności Elku, regionu i Polsce, środowisku naukowemu (zwłaszcza Uniwersytetowi Warmińsko-Mazurskiemu w Olsztynie) i wszystkim ludziom spotykanym na życiowej drodze; wreszcie jest to doskonała okazja, by wyrazić wdzięczność i gratulacje samemu Jubilatowi.

Niniejsza publikacja, która przybliży m.in. sylwetkę, dorobek naukowy i piśmienniczy p. dra Ryszarda Skawińskiego, niech będzie swoistym wyrazem pamięci i wdzięczności za wieloraką działalność naukową, dydaktyczną i społeczną.

Sylwetka

Pan dr Ryszard Skawiński urodził się 21 sierpnia 1957 r. w Elku. W 1975 r. w elckim Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego zdał egzamin dojrzałości. Studia wyższe ukończył na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w 1979 r., uzyskując dyplom magistra

filologii polskiej o specjalności nauczycielskiej. Od 1 listopada 1979 r. został zatrudniony na stanowisku nauczyciela języka polskiego w Szkole Podstawowej w Stradunach, gdzie uczył języka polskiego w klasach IV–VIII do roku 1987. W następnych latach pracował jako nauczyciel języka polskiego w Zespole Szkół Zawodowych CZS „Sch” im. K. Brzostowskiego w Ełku (1987–1989), w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 im. J. Śniadeckiego w Ełku (przekształconym później w Zespół Szkół nr 1 w Ełku) na stanowiskach wicedyrektora (1991–1996) i dyrektora (1996–2006)¹.

W okresie, kiedy pracował jako nauczyciel i dyrektor szkoły, zainteresował się problemem wpływu uwarunkowań społecznych, w tym pierwotnej socjalizacji i kapitału kulturowego rodziny, na wybór szkoły średniej oraz sukcesy i niepowodzenia edukacyjne dzieci i młodzieży, a także związany z tym problem funkcjonowania szkół zawodowych na terenach o wysokiej stopie bezrobocia. Pod koniec roku 1999 rozpoczął studia doktoranckie w Instytucie Badań Edukacyjnych w Warszawie, które trwały do 2002 r. Przeprowadził obszerne badania w zespołach szkół zawodowych na Mazurach, czego efektem była rozprawa doktorska „Społeczno-edukacyjne uwarunkowania przekształceń strukturalnych w szkolnictwie zawodowym na terenach o wysokiej stopie bezrobocia” (promotor: prof. dr hab. Stefan Michał Kwiatkowski), obroniona w IBE w 2005 r.²

W kadencji 1998–2002 był radnym Rady Miasta Ełku (od 2000 r.), a w latach 2006–2010 oraz w kadencjach 2014–2018 i 2018–2023 radnym Rady Powiatu Ełckiego. Podczas kadencji 2006–2010 pełnił funkcję wicestarosty ełckiego, odpowiedzialnego m.in. za oświatę w powiecie ełckim³. Za swoją działalność społeczną odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (2004) i Złotym Krzyżem Zasługi (2017). Za osiągnięcia w sferze edukacji uhonorowany Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2013).

Pan dr R. Skawiński pracował także na lokalnych wyższych uczelniach, prowadząc wykłady i ćwiczenia m.in. we Wszechnicy Mazurskiej w Olecku z przedmiotu „Marketing i menedżerstwo na rynku pracy” (2006–2008), na Wydziale Zamiejscowym w Ełku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z przedmiotów „Pedagogika czasu wolnego” i „Polityka turystyczna” (2006–2015), na Wydziale Zamiejscowym w Kętrzynie Wyższej Szkoły Ekonomii i Informatyki w Olsztynie z następujących przedmiotów: „Wprowadzenie do pedagogiki”, „Socjologia wychowania”, „Pedagogika społeczna”; wykłady z przedmiotów: „Społeczne problemy czasu wolnego”, „Historia i kultura regionu”; ćwiczenia z przedmiotów: „Przygotowanie do egzaminu dyplomowego”, „Projekt specjalizacyjny”; wykłady i ćwiczenia na Wydziale Nauk Technicznych i Społecznych w Ełku (obecnej Filii) UWM w Olsztynie z przedmiotów takich jak: „Prawa człowieka”, „Historia doktryn politycznych i prawnych”, „Patologia w administracji”, „Stanowienie prawa i kontrola w samorządzie terytorialnym”, „Współczesne kierunki w filozofii i etyce”, „Filozofia wychowania”, „Socjologia edukacji”, „Język polski”.

¹ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Ryszard_Skawi%C5%84ski>, dostęp: 08.08.2021.

² <<https://nauka-polska.pl/#/profile/scientist?id=128891&k=0cikipq>>, dostęp: 07.11.2021.

³ <https://bip.powiat.elk.pl/osoby/23204/ryszard_skawinski>, dostęp: 09.01.2022.

„Kultura języka”, „Teoretyczne podstawy wychowania”, „Teoretyczne podstawy kształcenia”, „Etyka zawodu nauczyciela”. Był także współautorem raportu nt. „Jakości kształcenia na WZ w Kętrzynie WSiE w Olsztynie” w roku 2010. Walnie przyczynił się do powstania w Filii UWM kierunku studiów pedagogika (2019). Jest promotorem kilkudziesięciu prac dyplomowych. Redaktor działów tematycznych i językowych w „Studiach Elckich” oraz „Civitas et Lex”. Korektor i redaktor stylistyczny wielu monografii ukazujących się np. w Wydawnictwie Diecezjalnym Adalbertinum, Wydawnictwie Civitas et Lex, Wydawnictwie Unitas oraz Wydawnictwie Wojciech Guzewicz⁴.

Od 1 kwietnia 2010 r. pracuje jako nauczyciel konsultant w Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Elku, gdzie zajmuje się przedmiotami humanistycznymi oraz informacją pedagogiczną. Od roku 2011 jest redaktorem naczelnym wydawanego przez MODN w Elku czasopisma pedagogicznego „Publikator”⁵.

W swojej pracy w Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Elku zajmuje się organizacją konferencji, kursów, szkoleń dla nauczycieli, diagnozowaniem potrzeb nauczycieli jako klientów ośrodka oraz opracowywaniem zgromadzonych danych. Systematycznie samodzielnie i we współpracy z innymi osobami sporządza i publikuje opracowania na tematy pedagogiczne. Brał udział w opracowywaniu i realizacji projektów edukacyjnych („Nowe kompetencje psychologiczno-pedagogiczne nauczycieli w Powiecie Elckim”, „Nowy model wspomagania rozwoju szkół w Powiecie Elckim”, „Innowacyjny e-Nauczyciel”).

Swoje dotychczasowe zainteresowania i publikacje naukowe oraz popularnonaukowe wiąże z wykonywaną pracą; mają one głównie charakter badawczy i dydaktyczny. Jest nauczycielem dyplomowanym (od 20 czerwca 2001 r.) i ekspertem MEN w zakresie awansu zawodowego nauczycieli. W 2021 r. otrzymał honorowy tytuł profesora oświaty⁶.

Wykaz publikacji

Książki:

1. *30 lat OSP i 25 lat Orkiestry OSP w Elku*, Elk 1992 [współautor: J. Franczuk].
2. *Elk*, Suwałki 1994.
3. *Gmina Elk. Przewodnik*, Suwałki 1995 [współautor: J. Franczuk, J. Olejnik].
4. *50 lat PSP w Elku. 1945–2005*, Elk 1995 [współautor: J. Franczuk].

⁴ Dr Ryszard Skawiński otrzymał honorowy tytuł Profesora Oświaty, <<http://www.uwm.edu.pl/elk/aktualnosci/dr-ryszard-skawinski-otrzymal-honorowy-tytul-profesora-oswiaty>>, dostęp: 28.10.2021.

⁵ <<https://modn.elk.pl/>>, dostęp: 17.11.2021.

⁶ W. Cybulski, *Elczanin honorowym profesorem oświaty*, „Martyria” 2021, nr 11, s. 35.

5. *Pojezierze Ełckie. Informator turystyczny*, Ełk 1998 [współautor: J. Franczuk, J. Olejnik, M. Ramotowski].
6. *Ełk. Mazurska kraina*, Suwałki 1999 [współautor: Z. Cegiełka].
7. *60 lat PSP w Ełku. 1945–2005*, Ełk 2005 [współautor: J. Franczuk, M. Hołubowicz].
8. *Powiat Ełcki*, Ełk 2005.
9. *Mazurskiej edukacji portret własny. W dziesięciolecie „Publikatora” – wybór tekstów*, pod red. M. Jodki, R. Skawińskiego, A. Stęperskiej, MODN, Ełk 2011 [współredakcja].
10. *Ksiądz Karol Fox – kapłan trudnych czasów*, pod red. R. Skawińskiego, Stare Juchy 2013 [redakcja].
11. *Pisz i okolice. Studium historyczne kościołów i parafii dekanatu piskiego*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2014 [współautor: W. Guzewicz].

Artykuły naukowe:

1. *Kwalifikacje kluczowe w świetle oczekiwań mazurskich pracodawców*, w: *Przedsiębiorstwo w rozwoju zawodowym pracowników*, pod red. S.M. Kwiatkowskiego, IBE, Warszawa 2007, s. 191–198.
2. *Korzenie i uwarunkowania reform polskiej edukacji w XX wieku*, „Studia Ełckie” 10(2008), s. 193–229.
3. *W kręgu ideologii edukacyjnych*, „Studia Ełckie” 10(2008), s. 441–445.
4. *Reforma szkolnictwa zawodowego w „Gazecie Wyborczej” w latach 1992–2002*, „Studia Ełckie” 11(2009), s. 191–207.
5. *Ocena jezuitów w dwudziestowiecznych polskich powieściach historycznych. Między faktami, ideologią i artystem*, „Studia Ełckie” 12(2010), s. 19–36.
6. *Współczesne obszary rozwoju pedagogiki społecznej i nowe możliwości w studiowaniu tej dyscypliny wiedzy. Okiem dydaktyka*, „Studia Ełckie” 12(2010), s. 417–433.
7. *Edukacja na Mazurach w świetle „Publikatora”*, w: *Mazurskiej edukacji portret własny. W dziesięciolecie „Publikatora” – wybór tekstów*, pod red. M. Jodki, R. Skawińskiego, A. Stęperskiej, MODN, Ełk 2011, s. 37–54.
8. *Współpraca szkoły i rodziny – od traktatów socjologicznych po praktyczne rady*, „Studia Ełckie” 13(2011), s. 601–621.
9. *Kierunki i formy działania społeczności wiejskiej na przykładzie wniosków składanych do lokalnej grupy działania „Lider w EGO”*, „Studia Ełckie” 15(2013), nr 3, s. 393–418.
10. *Komu służy edukacja? W kręgu ideologii i realiów na Mazurach*, „Rocznik Ełcki” 2012, t. 8, s. 115–123.
11. *Sieć parafialna w diecezji ełckiej*, „Civitas et Lex” 2017, nr 2, s. 67–88.
12. *Sanktuaria w diecezji ełckiej (1992–2012)*, „Civitas et Lex” 2017, nr 3, s. 67–75 [współautor].
13. *Dlaczego porozumienie rodziców z przedszkolem wydaje się konieczne? – konteksty*, „Civitas et Lex” 2017, nr 4, s. 49–63.

14. *Awans zawodowy nauczycieli a rozwój zawodowy nauczycieli*, „Civitas et Lex” 2020, nr 4, s. 21–42.
15. *Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji ełckiej w latach 1992–2020 (ks. Wojciech Guzewicz)*, „Civitas et Lex” 2020, nr 1, s. 61–103.

Recenzje:

1. Ks. Wojciech Guzewicz, *Ocalić od zapomnienia: Parafia Rożyńsk Wielki, Ełk–Rożyńsk Wielki 2006*, ss. 32, „Studia Ełckie” 9(2007), s. 454–455.
2. Ks. Wojciech Guzewicz, *Parafia Mikaszówka 1907–2007*, „Episteme” 61(2007), ss. 224, „Studia Teologiczne” 25(2007), s. 536–538.
3. Ks. Wojciech Guzewicz, *Kościół i parafie ziemi ełckiej*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2008, ss. 192, „Studia Ełckie” 10(2008), s. 488–490.
4. Ks. Wojciech Guzewicz, *Ruch katolicko-społeczny na terenie diecezji łomżyńskiej w okresie XX-lecia międzywojennego*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2006, ss. 400, „Kościół w Polsce. Dzieje i kultura” 7(2008), s. 281–284.
5. Ks. Wojciech Guzewicz, *Lipsk i okolice. Studium historyczne parafii dekanatu Lipsk*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2009, ss. 90, „Studia Ełckie” 11(2009), s. 393–395.
6. Ks. Wojciech Guzewicz, *„Ja pójde za nią”. Błogosławiona Marianna Biernacka (1888–1943)*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2010, ss. 94, „Studia Ełckie” 12(2010), s. 469–472.
7. Ks. Wojciech Guzewicz, *Parafia Cichy 1952–2009*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2010, ss. 256, „Studia Ełckie” 12(2010), s. 473–477.
8. Ks. Wojciech Guzewicz, *W tle Cudownego Medalika*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, [wyd. II, poprawione i poszerzone], Warszawa–Ełk 2011, ss. 165 [współautor], „Studia Ełckie” 13(2011), s. 662–665.
9. Ks. Wojciech Guzewicz, *Prasa diecezjalna w Polsce Północno-Wschodniej jako źródło wiedzy o społecznej nauce Kościoła (1989–2009)*, „Civitas et Lex” 2014, nr 2, s. 77–81.
10. Ks. Wojciech Guzewicz, *Leksykon prasy katolickiej diecezji ełckiej*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2015, ss. 183, *Książka, która zaskakuje i wzbudza podziw*, „Civitas et Lex” 2016, nr 2, s. s. 99–101.
11. Ks. Wojciech Guzewicz, *Służąc Bogu i ludziom*, t. I, Wydawnictwo Akademii Marynarki Wojennej, Gdynia 2019, ss. 187, „W ogniu marzeń i pragnień”, „Studia Ełckie” 2019, nr 3, s. 443–446.
12. Ks. Wojciech Guzewicz, *Świadectwo wiary. Studium administracyjno-historyczne parafii i kościołów dekanatu pw. św. Krzysztofa w Giżycku*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2019, ss. 127, *Czego świadectwem jest „Świadectwo wiary”?*, „Civitas et Lex” 2020, nr 2, s. 95–97.

Artykuły w czasopiśmie „Publikator”:

1. *O czym mówią wyniki egzaminów zawodowych?* („Publikator” 2010, nr 40).
2. *Nauczanie jako profesja* („Publikator” 2010, nr 41).
3. *Metody pracy pedagogiki społecznej a wychowanie w szkole* („Publikator” 2010, nr 41).
4. *Łęckie akcenty na konferencji „Programy dla Polski Wschodniej szansą na przewyższenie barier cywilizacyjnych”* („Publikator” 2011, nr 42).
5. *Proces boloński na wyższych uczelniach i jego konsekwencje dla niższych szczebli edukacji* („Publikator” 2011, nr 42).
6. *Redaktor naczelny zaprasza do współpracy* („Publikator” 2011, nr 43).
7. *Ludzie „Publikatora”* („Publikator” 2011, nr 43).
8. *Szkolenie w Dębem* („Publikator” 2011, nr 43).
9. *Konferencja „Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w świetle nowych regulacji prawnych”* („Publikator” 2011, nr 43).
10. *Monitorowanie realizacji podstawy programowej* („Publikator” 2011, nr 43).
11. *Konferencja rodzice i nauczyciele w procesie wychowawczym (budowanie wzajemnych relacji, planowanie działań)* („Publikator” 2011, nr 43).
12. *Konferencja regionalna nt. wdrożenia podstawy programowej na IV etapie edukacyjnym* („Publikator” 2011, nr 43).
13. *Polityka Oświatowa Samorządu Terytorialnego w Powiecie Łęckim w latach 2006–2013. Stan w grudniu 2011. Analiza* („Publikator” 2012, nr 44).
14. *Nowe idee na starodawnym gruncie* („Publikator” 2012, nr 44).
15. *Zarys diagnozy rodziny ucznia – jakie dane zbierać (w świetle poglądów klasyków pedagogiki)* („Publikator” 2012, nr 44).
16. *Edukacja zróżnicowana, personalizacja nauczania...* („Publikator” 2012, nr 44).
17. *Idee pedagogiczne Janusza Korczaka* („Publikator” 2013, nr 45).
18. *W kręgu nadziei oraz wątpliwości. Recenzja książki pod red. I. Lewandowskiej „Dziedzictwo ziem pruskich. Dzieje i kultura Warmii i Mazur. Podręcznik dla młodzieży”* („Publikator” 2013, nr 45).
19. *Zmiany w edukacji – a metoda projektów (zagadnienia metodyczne)* („Publikator” 2013, nr 46).
20. *O realizacji i rezultatach projektu „Każdy jest ważny”. Wstępna ocena* („Publikator” 2013, nr 46) [wspólnie z K. Olszewską].
21. *Łęckie i regionalne osiągnięcia w konkursach i olimpiadach szkolnych* („Publikator” 2013, nr 47).
22. *Zawsze jedz śniadanie* („Publikator” 2013, nr 48).
23. *Czy znajdziemy w szkołach ponadgimnazjalnych uczniów zdolnych w zakresie fizyki? Włodzimierz Zieliński, Poradnik pracy z uczniem zdolnym w zakresie fizyki w szkole ponadgimnazjalnej – recenzja* („Publikator” 2013, nr 48).
24. *Zagadnienia bezpieczeństwa i edukacji dla bezpieczeństwa – nowa publikacja MODN w Ełku* („Publikator” 2013, nr 48).
25. *Bezpieczeństwo w perspektywie ewaluacyjnej* („Publikator” 2013, nr 49).
26. *Nowa podstawa programowa – kontrowersje* („Publikator” 2013, nr 49).

27. *Jak pracować z młodym zdolnym? Poradnik dla polonistów – i nie tylko...* („Publikator” 2013, nr 49).
28. *Nauczyciele z powiatu etckiego w świetle działalności MODN w Etłku* („Publikator” 2013, nr 50).
29. *O projekcie „Wspomaganie placówek oświatowych w Powiecie Etckim* („Publikator” 2014, nr 52).
30. *Nowa podstawa programowa w działaniach Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Etłku* („Publikator” 2014, nr 52).
31. *Tradycja i nowoczesność – placówki oświatowe Stowarzyszenia „Sternik”* („Publikator” 2014, nr 53).
32. *Fragmety Raportu nr 1/8 z 30 września z monitoringu realizacji projektu „Wspomaganie placówek oświatowych w Powiecie Etckim”* („Publikator” 2014, nr 54).
33. *Kompetencje dyrektorów – fragment Raportu nr 7* („Publikator” 2014, nr 54).
34. *Możliwości współpracy konsultantów i doradców metodycznych MODN z pracownikami PP-P oraz Powiatowej Biblioteki Pedagogicznej w Etłku – fragment Raportu nr 7* („Publikator” 2014, nr 54).
35. *Osiągnięte wskaźniki – fragment Raportu nr 7* („Publikator” 2014, nr 54).
36. *Sieci współpracy i samokształcenia – fragment Raportu nr 7* („Publikator” 2014, nr 54).
37. *Produkty w projekcie – fragment Raportu nr 7* („Publikator” 2014, nr 54).
38. *Kwestia równości szans i płci w projekcie – fragment Raportu nr 7* („Publikator” 2014, nr 54).
39. *Monitorowanie jakości szkoleń prowadzonych w ramach RPW* („Publikator” 2015, nr 55).
40. *Co to jest Program Leader 100? – wybór* („Publikator” 2015, nr 55).
41. *Święty Jan Paweł II o wychowaniu, rodzinie, nauczycielach, szkole... – wybór* („Publikator” 2015, nr 55).
42. *Z wystąpienia p. min. J. Berdzik na konferencji w Etłku* („Publikator” 2015, nr 56).
43. *Konferencja Przywództwa Edukacyjnego* („Publikator” 2015, nr 57).
44. *Wybory gimnazjalistów. Fragmenty raportu* („Publikator” 2015, nr 57) [wspólnie z K. Piłatem].
45. *Stare Juchy – edukacyjne inspiracje* („Publikator” 2015, nr 57) [wspólnie z K. Piłatem].
46. *Etcka delegacja w Lidzie. Nowe kierunki i formy współpracy* („Publikator” 2016, nr 58).
47. *Nauczyciele z Lidy w Etłku* („Publikator” 2016, nr 58).
48. *Wyniki sondażu diagnostycznego „Wybory gimnazjalistów” w roku 2016* („Publikator” 2016, nr 58) [wspólnie z K. Piłatem].
49. *Przedstawiciele powiatu etckiego na Białorusi* („Publikator” 2016, nr 59).
50. *Otoczenie systemu oświatowego jako problem i szansa* („Publikator” 2016, nr 59).
51. *Konferencja na temat pracy z uczniem zdolnym* („Publikator”, nr 59).

52. *O programie ORE „Uczeń zdolny”* („Publikator”, nr 59 z 2016).
53. *Oczekiwania pracodawców a możliwości systemu oświaty* („Publikator” 2016, nr 60).
54. *Alina* („Publikator” 2017, nr 61).
55. *Nowa podstawa programowa podpisana* („Publikator” 2017, nr 61).
56. *Konferencja podsumowująca cykl szkoleń na temat nowej podstawy programowej* („Publikator” 2017, nr 62).
57. *Nowa podstawa programowa na konferencji w MODN* („Publikator” 2017, nr 62).
58. *O podstawie programowej języka polskiego* („Publikator” 2017, nr 62).
59. *Nowa podstawa programowa z etyki* („Publikator” 2017, nr 62).
60. *Mistrz. Józef Szulewski – nauczyciel matematyki* („Publikator” 2017, nr 63).
61. *O asystentach szkolnych i innych nowościach w oświacie* („Publikator” 2017, nr 63).
62. *Międzynarodowa konferencja „Rola czytelnictwa w kształtowaniu tożsamości narodowej”* („Publikator” 2018, nr 64).
63. *Doskonalenie nauczycieli uczących w polskich szkołach na Białorusi* („Publikator” 2018, nr 64).
64. *Czynniki wyboru szkoły ponadgimnazjalnej* („Publikator” 2018, nr 65).
65. *O relacjach szkoły z rodzicami uczniów. Konteksty* („Publikator” 2018, nr 65).
66. *Nowe perspektywy dla systemu doskonalenia nauczycieli. Wicekurator W. Cybulski w MODN* („Publikator” 2018, nr 65).
67. *Grant Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w Olsztynie: „Wspieranie uzdolnień szansą rozwoju ucznia” – konferencja* („Publikator” 2019, nr 67).
68. *Uczeń zdolny w działalności MODN w Ełku* („Publikator” 2019, nr 67).
69. *Nauczyciel i rodzic na drodze wychowania ku wartościom. Katalogi wartości* („Publikator” 2019, nr 67).
70. *W Grodnie* („Publikator” 2019, nr 68).
71. *Zjazd doradców metodycznych w Ełku* („Publikator” 2019, nr 69).
72. *„Wzmocnienie funkcji wychowawczej szkoły, ale nie tylko...”. Wywiad z Wojciechem Cybulskim, warmińsko-mazurskim wicekuratorem oświaty* („Publikator” 2020, nr 70).
73. *W kręgu czasopism branżowych – „Głos Pedagogiczny”* („Publikator” 2020, nr 70).
74. *Nauczanie Jana Pawła II – konteksty pedagogiczne* („Publikator” 2020, nr 72).
75. *„Publikator” zamieszcza opracowania nauczycieli* („Publikator” 2021, nr 73).
76. *Święty biskup i wychowawca – Józef Bilczewski* („Publikator” 2021, nr 73).
77. *Spotkanie podsumowujące pracę MODN w Ełku w roku szkolnym 2020/2021* („Publikator” 2021, nr 74).
78. *W poszukiwaniu synergii* („Publikator” 2021, nr 74).
79. *Charakter chrześcijański według św. Józefa Bilczewskiego, arcybiskupa lwowskiego* („Publikator” 2021, nr 75).

80. *Projekt wspierający nauczycieli w kształceniu na odległość* („Publikator” 2021, nr 75).
81. *Co to jest dobro?* („Publikator” 2021, nr 76).

Inne:

1. Wstępy w „Publikatorze” (2011–2022).
2. *Zamiast posłowania*, w: W. Guzewicz, *Pogadać z Bogiem*, Elk–Rygiel 2006, s. 115–122.

Zredagowania pisma „Publikator”:

1. „Publikator” 2011, nr 43.
2. „Publikator” 2012, nr 44.
3. „Publikator” 2012, nr 45.
4. „Publikator” 2012, nr 46.
5. „Publikator” 2012, nr 47.
6. „Publikator” 2013, nr 48.
7. „Publikator” 2013, nr 49.
8. „Publikator” 2013, nr 50.
9. „Publikator” 2013, nr 51.
10. „Publikator” 2014, nr 52.
11. „Publikator” 2014, nr 53.
12. „Publikator” 2014, nr 54.
13. „Publikator” 2015, nr 55.
14. „Publikator” 2015, nr 56.
15. „Publikator” 2015, nr 57.
16. „Publikator” 2016, nr 58.
17. „Publikator” 2016, nr 59.
18. „Publikator” 2016, nr 60.
19. „Publikator” 2017, nr 61.
20. „Publikator” 2017, nr 62.
21. „Publikator” 2017, nr 63.
22. „Publikator” 2018, nr 64.
23. „Publikator” 2018, nr 65.
24. „Publikator” 2018, nr 66.
25. „Publikator” 2019, nr 67.
26. „Publikator” 2019, nr 68.
27. „Publikator” 2019, nr 69.
28. „Publikator” 2020, nr 70.
29. „Publikator” 2020, nr 71.
30. „Publikator” 2020, nr 73.
31. „Publikator” 2021, nr 74.
32. „Publikator” 2021, nr 75.

33. „Publikator” 2021, nr 76.
34. „Publikator” 2022, nr 77.
35. „Publikator” 2022, nr 78.

Udział w sympozjach i konferencjach naukowych

2011

- Olecko** (11 IV). *Gimnazja w systemie oświaty – różne rozwiązania*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Modernizacja systemu kształcenia”.
- Elk** (5 X). *Wdrażanie podstawy programowej na IV etapie edukacyjnym – nowe możliwości i zagrożenia*. Słowo i prowadzenie dyskusji panelowej podczas konferencji pt. „Wdrażanie podstawy programowej na IV etapie edukacyjnym”.
- Elk** (28 IX). *Rodzice i nauczyciele w procesie wychowawczym (budowanie wzajemnych relacji, planowanie działań)*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Współpraca szkoły z rodzicami”.
- Elk** (4 XII). Podsumowanie POST w Powiecie Elckim – przedstawienie raportu na konferencję powiatową z udziałem Komisji Oświaty Rady Powiatu Elckiego, Zarządu Powiatu, dyrektorów szkół powiatowych: Podsumowanie POST w Powiecie Elckim.
- Elk** (16 XII). *Ludzie „Publikatora”*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „MODN w Elku: 10 lat pracy na rzecz innowacyjnej edukacji na Mazurach”.

2012

- Elk** (4 IX). *Zmiany w edukacji – a metoda projektów (zagadnienia metodyczne)*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Zadania–Problemy–Rozwiązania. Wspomaganie szkół w kontekście zmian w systemie edukacji w roku szkolnym 2012/2013”.
- Elk** (7 XI). *Elckie i regionalne osiągnięcia w konkursach i olimpiadach szkolnych*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Specyfika pracy z uczniem zdolnym”.
- Suwałki** (28 XI). *Jak przetrwać w szkole. Trudna klasa, trudny uczeń, przemoc, dyscyplina, chaos, współpraca*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Uczeń sprawiający trudności wychowawcze”.

2013

- Elk** (26 IV). *Nowa podstawa programowa: wczoraj – dziś – jutro*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Nowa podstawa programowa – kontrowersje”.
- Elk** (26 IV). Prowadzenie dyskusji panelowej na konferencji pt. „Nowa podstawa programowa – kontrowersje”.
- Elk** (29 IV). *Nowoczesny nauczyciel w bezpiecznej szkole. Bezpieczeństwo w perspektywie ewaluacyjnej*. Prelekcja wygłoszona na konferencji pt. „Nowoczesny nauczyciel w bezpiecznej szkole”.

- Ełk** (5 IX). *Nauczyciele powiatu ełckiego w świetle działalności MODN*. Prelekcja wygłoszona na konferencji poświęconej działalności MODN.
- Kowale Oleckie** (14 X). *Nauczyciel wobec wyzwań XXI wieku*. Referat wygłoszony na konferencji gminnej z okazji DEN.
- Stare Juchy** (8 XI). *Ksiądz Karol Fox w pamięci mieszkańców gminy Stare Juchy*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Ksiądz Karol Fox – kapłan trudnych czasów”.

2014

- Ełk** (5 III). *Tematyka wdrażania nowej podstawy programowej w działaniach Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Ełku*. Prelekcja wygłoszona na konferencji pt. „Problematyka wdrażania podstawy programowej”.
- Ełk** (5 III). *Nowa podstawa programowa: dobra czy zła, korzyści i straty, zagrożenia i sukcesy*. Prowadzenie dyskusji panelowej podczas konferencji pt. „Problematyka wdrażania podstawy programowej”.
- Ełk** (27 X). *Problemy szkół zawodowych na terenach o wysokiej stopie bezrobocia*. Prelekcja wygłoszona podczas konferencji na temat szkolnictwa zawodowego.

2015

- Ełk** (21 IV). *Specyficzne obszary wspomagania w świetle doświadczeń z realizacji projektu „Wspomaganie placówek oświatowych w Powiecie Ełckim”*. Wystąpienie na konferencji pt. „W kierunku dobrej szkoły”.
- Ełk** (30 VI). *Organizacja i prowadzenie konferencji pt. „Wspomaganie placówek oświatowych w Powiecie Ełckim”*.
- Kowale Oleckie** (14 X). *Jak uczynić naszą szkołę jeszcze lepszą?* Referat wygłoszony na konferencji gminnej z okazji DEN.

2016

- Ełk** (31 III). *Organizacja konferencji pt. „Z perspektywy ucznia. Uczniowie zdolni w mazurskich szkołach”*.
- Ełk** (31 III). *Z perspektywy ucznia. Uczniowie zdolni w mazurskich szkołach*. Prowadzenie panelu podczas konferencji nt. „Z perspektywy ucznia. Uczniowie zdolni w mazurskich szkołach”.
- Ełk** (11 V). *Otoczenie systemu oświatowego jako problem i szansa*. Prezentacja połączona z referatem na konferencji poświęconej współpracy szkoły ze środowiskiem.
- Ełk** (19 X). *Przywództwa można się nauczyć. Wartości w zarządzaniu szkołą*. Prezentacja połączona z referatem na konferencji poświęconej przywództwu w zarządzaniu.
- Ełk** (7 XII). *Organizacja konferencji poświęconej szkolnictwu zawodowemu*.

Elk (7 XII). *Szkolnictwo zawodowe na Mazurach w kontekście potrzeb lokalnego rynku pracy*. Prezentacja połączona z referatem na konferencji poświęconej szkolnictwu zawodowemu.

2017

Stare Juchy (29 III). *Kształtowanie pożądanых postaw. Wychowanie do wartości*.

Referat wygłoszony na gminnej konferencji metodycznej w Starych Juchach.

Elk (10 IV). *Rola i znaczenie podstawy programowej w edukacji szkolnej*. Prezentacja połączona z referatem na konferencji pt. „Wdrażanie nowej podstawy programowej”.

Elk (10 IV). *Zmiany w podstawie programowej etyki*. Prezentacja połączona z referatem na konferencji pt. „Wdrażanie nowej podstawy programowej”.

Elk (19 VI). *Wdrażanie nowej podstawy programowej – podsumowanie*. Wystąpienie podsumowujące na konferencji pt. „Wdrażanie nowej podstawy programowej”.

Elk (21 IX). *Asystent Szkoły w systemie rozwoju edukacji*. Prezentacja połączona z referatem na konferencji pt. „Asystent Szkoły w systemie rozwoju edukacji”.

Elk (6 XI). *Wykorzystanie mediów elektronicznych w propagowaniu czytelnictwa (propozycja projektu uczniowskiego)*. Referat wygłoszony podczas konferencji międzynarodowej pt. „Rola czytelnictwa w kształtowaniu tożsamości narodowej”.

Elk (11 XII). *Organizacja i prowadzenie konferencji pt. „Trafność wyboru szkoły a efektywność kształcenia”*.

2018

Elk (14 III). *Organizacja i prowadzenie konferencji pt. „Wybór szkoły a sukces edukacyjny ucznia”*.

Elk (27 IX). *Organizacja i prowadzenie konferencji pt. „Wspieranie uzdolnień szansą rozwoju ucznia”*.

Elk (14 XI). *Rola autorytetu w podnoszeniu etosu współczesnej szkoły*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Znaczenie autorytetu nauczyciela”.

Suwałki (15 XI). *Wartości i postawy patriotyczne w polskiej szkole w kontekście prawa oświatowego*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Wartości i postawy patriotyczne w polskiej szkole”.

Elk (28 XI). *Organizacja i prowadzenie konferencji pt. „Nauczyciel i rodzic na drodze wychowania ku wartościom”*.

Elk (28 XI). *Nauczyciel i rodzic na drodze wychowania ku wartościom*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Nauczyciel i rodzic na drodze wychowania ku wartościom” w Elku.

Giżycko (13 XII). *Nauczyciel i rodzic na drodze wychowania ku wartościom*. Referat wygłoszony na konferencji pt. „Nauczyciel i rodzic na drodze wychowania ku wartościom” w Giżycku.

2020

EIk (30 I). *Wychowanie do pokoju w kontekście wartości fundamentalnych dla polskiego systemu edukacji*. Referat wygłoszony podczas międzynarodowej konferencji pt. „Edukacja dla pokoju / Education for peace”.

Udział w projektach

1. Współautor projektu dydaktycznego „Wspomaganie placówek oświatowych w Powiecie Elckim” zrealizowanego w latach 2013–2015.
 - 1.1. Projekt „Wspomaganie placówek oświatowych w Powiecie Elckim” powstał w 2013 r. jako oferta Powiatu Elckiego złożona w konkursie w ramach Działania 3.5 Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół (Priorytet III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki). Ten projekt został zrealizowany w ramach pilotażu nowego modelu systemu doskonalenia i zewnętrznego wspomagania pracy szkoły. Realizowane w całej Polsce projekty miały sprawdzić założenia wypracowane w ramach projektu systemowego ORE.
 - 1.2. Pan dr Ryszard Skawiński uczestniczył w pracach 3-osobowego zespołu, który tworzył projekt dla powiatu elckiego. Projekt obejmował zorganizowanie systemu wsparcia 54 szkół i przedszkoli w powiecie elckim oraz przeszkolenie ok. 1100 nauczycieli w latach 2013/2014 i 2014/2015. Projekt opiewała na kwotę ok. 1 400 000 zł. Projekt uzyskał pozytywną ocenę i została skierowany do realizacji. Pan dr Ryszard Skawiński uczestniczył w zespole zarządzającym tego projektu, pełniąc funkcję specjalisty ds. monitoringu, sprawozdawczości i PEFS.
2. Wykonawca w projekcie dydaktycznym Centrum Edukacji Obywatelskiej „Akademia Liderów Oświaty” (ALO) w 2018 r. Projekt „Akademia Liderów Oświaty” miał charakter studiów podyplomowych realizowanych we współpracy z uczelniami wyższymi, m.in. z Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Celem projektu było przygotowanie liderów szkolnych do doskonalenia procesu nauczania w szkołach i przedszkolach. Zajęcia były prowadzone w niedużych grupach (10–15 osób) w różnych miejscowościach w Polsce w formie trzech zjazdów (ok. 90 godz.) dla każdej grupy.
3. Wykonawca w projekcie pt. „Wsparcie reformy systemu oświaty na Ukrainie cz. 2” współfinansowanym przez program polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP jako koordynator pomocy w zakresie reformy systemu szkolnictwa zawodowego na Ukrainie (2016). Był kierownikiem zadania, które polegało m.in. na:
 - 3.1. Przeprowadzeniu diagnozy potrzeb strony ukraińskiej podczas wizyty w Ministerstwie Oświaty w Kijowie i uzgodnieniu z partnerem ukraińskim działań podejmowanych w ramach projektu w obszarze reformy szkolnictwa zawodowego, pod względem merytorycznym i organizacyjnym.
 - 3.2. Opracowaniu i przeprowadzeniu czterodniowej wizyty studyjnej dla ekspertów z Ukrainy. W trakcie wizyty eksperci poznawali polski system

- edukacji w obszarze szkolnictwa zawodowego, dokumenty i przepisy prawa obowiązujące w wybranym zakresie.
- 3.3 Opracowaniu rekomendacji dla ukraińskiego systemu oświaty w obszarze szkolnictwa zawodowego, zawierających analizę obecnych rozwiązań oraz sugestie wprowadzenia zmian oraz prezentacji rekomendacji w Kijowie dla przedstawicieli władz oświatowych (opracowanie liczące ponad 100 stron).
 - 3.4. Przygotowaniu i przekazaniu Ministerstwu Edukacji Narodowej sprawozdań z wizyty studyjnej oraz wizyty eksperckiej wraz z ilustrującą je dokumentacją zdjęciową.
 4. Autor i współwykonawca czterech projektów złożonych do konkursu grantów Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w roku 2018. Projekty zostały wysoko ocenione przez komisję konkursową, sfinansowane przez Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty i zrealizowane.
 - 4.1. Nazwa projektu dydaktycznego: „Każdy uczeń ma talent – odkrywanie mocnych stron, zasobów zdolności – nauczyciel w roli tutora, mentora” – warsztaty dla nauczycieli. Wykonawcy: dr Ryszard Skawiński, dr Urszula Wyrzykowska-Dudek, mgr Beata Chmielewska, mgr Krzysztof Piłat.
 - 4.2. Nazwa projektu dydaktycznego: „Wspieranie uzdolnień szansą rozwoju ucznia” – konferencja. Wykonawcy: prof. dr hab. Aleksander Nalaskowski, dr Ryszard Skawiński, mgr Regina Merchelska.
 - 4.3. Nazwa projektu dydaktycznego: „Budowanie autorytetu nauczyciela – etyka zawodu” – konferencja. Wykonawcy: dr Ryszard Skawiński, dr Urszula Wyrzykowska-Dudek, mgr Beata Chmielewska, mgr Krzysztof Piłat.
 - 4.4. Nazwa projektu dydaktycznego: „Nauczyciel i rodzic na drodze wychowania ku wartościom” – konferencja. Wykonawcy: prof. dr hab. Wojciech Guzewicz, dr Ryszard Skawiński, mgr Jolanta Opaluch, mgr Kamila Nawrot.

Zakończenie

Przedstawiony powyżej wykaz publikacji, zamieszczony rejestr działań związanych przygotowaniem i realizacją projektów edukacyjnych, a także informacje o działalności społecznej dr. Ryszarda Skawińskiego ukazują aktywności towarzyszące głównemu zajęciu Jubilata – wykonywaniu profesji nauczyciela. Najpierw nauczyciela języka polskiego w wiejskiej szkole w Stradunach (którą sam skończył w 1971 r.), później nauczyciela w elckich szkołach średnich, w końcu – nauczyciela akademickiego i nauczyciela konsultanta w Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli. Problematyka podejmowana w jego publikacjach naukowych i popularnonaukowych obejmuje szerokie spektrum zagadnień, w jakimś stopniu wiążących się z wykonywanymi w danym czasie pracami. Widać jednak pewien kierunek rozwoju – w stronę zagadnień wychowawczych na gruncie wartości chrześcijańskich (wychowanie według św. Jana Pawła II i św. Józefa Bilczewskiego) oraz idei konserwatywnych objaśnianych i popularyzowanych przez jednego z najciekawszych filozofów współczesności – Alasdaira

MacIntyre'a. Można by podsumować to stwierdzeniem, że w pracy i pisarstwie dr. Ryszarda Skawińskiego widzimy połączenie zagadnień współczesnej praktyki edukacyjnej z poszukiwaniem korzeni pedagogiki w dziedzinie, z której się wywodzi – w filozofii, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji arystotelesowskiej i tomistycznej. Z poszukiwaniem prawdy o człowieku i odkrywaniem sensu działań ludzi – wobec ludzi w sferze wychowania.

BIBLIOGRAFIA

- Dr Ryszard Skawiński otrzymał honorowy tytuł Profesora Oświaty*, <<http://www.uwm.edu.pl/elk/aktualnosci/dr-ryszard-skawinski-otrzymal-honorowy-tytul-profesora-oswiaty>>, dostęp: 28.10.2021.
- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Ryszard_Skawi%C5%84ski>, dostęp: 08.08.2021.
- <https://nauka-polska.pl/#/profile/scientist?id=128891&_k=0cikpq>, dostęp: 07.11.2021.
- <https://bip.powiat.elk.pl/osoby/23204/ryszard_skawinski>, dostęp: 09.01.2022.
- <<https://modn.elk.pl/>>, dostęp: 17.11.2021.

SEEK THE TRUTH – SERVING THE WORLD. BIOGRAPHICAL AND SCIENTIFIC OUTLINE OF DR. RYSZARD SKAWIŃSKI

SUMMARY

Ryszard Skawiński is a graduate of Polish philology at the Adam Mickiewicz University in Poznań (1979). He started working as a teacher in November 1979. In 1991–1996 he was the deputy director of the Complex of Vocational Schools No. 1 for them. Jędrzej Śniadecki in Elk, and in the years 1996–2006 their director. In 2005, at the Educational Research Institute in Warsaw, he obtained his doctorate on the basis of his doctoral dissertation. From June 20, 2001, a certified teacher, an expert of the Ministry of National Education in the field of professional promotion and an OKE examiner. He is a board member of the Masurian Scientific Society in Elk. He conducted classes at many universities, e.g. Wszechnica Mazurska in Olecko, Faculty of Technical and Social Sciences (formerly Centrum Studiów Bałtyckich) in Elk of the University of Warmia and Mazury in Olsztyn (now a branch of UWM in Elk), the Faculty Department in Elk of the University of Finance and Management in Białystok, at the University of Information Technology and Economics in Olsztyn, the Branch Department in Elk at the University of Economy in Bydgoszcz. In the years 1998–2002 he was a councilor of the City of Elk, and in the years 2006–2009 and from 2014 he was a councilor of the Elk Powiat. During the 2006–2010 term, he was the Deputy Starost of the Elk County. Author of nearly 200 publications, including 11 books, 35 editors of the “Publisher” magazine and 15 scientific articles. Editor of scientific journals “Studia Elckie” and “Civitas et Lex”. In 2021, he was awarded the honorary title of professor of education.

KEY WORDS: Ryszard Skawiński, education, Elk Branch Campus, UWM in Olsztyn

